

Sjöåkra 1:23

Arkeologisk utredning inför planerad husbyggnation
inom Sjöåkra 1:23, Bankeryds socken i Jönköpings
kommun, Jönköpings län

© JÖNKÖPINGS LÄNS MUSEUM 2014

Rapport över utförd arkeologisk undersökning

Beskrivning av undersökningsresultaten.

Inledning

I samband med Trivselhus planer på att bebygga fastigheten Sjöåkra 1:23, Bankeryds socken, Jönköpings kommun har Jönköpings läns museum genomfört en arkeologisk utredning. Arbetet gjordes i maj 2014 genom sökschaktning med grävmaskin. Stora delar av utredningsområdet undantogs från sökschaktningen eftersom de var bebyggda, hade asfaltsplaner eller el- och teleledningar nedgrävda.

Resultat

De områden som schaktades var det mellan husen och Vättern som bestod av en gräsplan och det norr om husen där det växte äldre tallskog med lövsly. Djupet på matjordslagret, som bestod av ljusbrun sandig humus, varierade från 0,15 m i skogsområdet till 0,8 m längst i söder mot ravinen.

Matjordslagret schaktades skiktvis bort och i den underliggande grunden/sterilen framkom ett antal anläggningar av boplatsskikt, framförallt stolphål. Ett antal av de framkomna anläggningarna snittades och dokumenterades. Stolphålets diameter var 0,25-0,6 meter och djupet på de som snittades var 0,18-0,28 meter. Fyllningen i stolphålen varierade men bestod i huvudsak av brun, humös sand. Härden var 0,5 meter i diameter och hade en fyllning av mörkbrun humus med kol och sot. Den dokumenterades dock endast i plan.

Platsen där koncentrationen av boplatssanläggningar påträffades ligger i ett platåläge mellan två raviner och strax intill och väster om branten ned mot Vättern. De stolphål som framkom under utredningsskedet kan inte klart tillföras en huskonstruktion. För att söka eventuella huskonstruktioner krävs större öppna ytor. Koncentrationen av stolphål inom en yta och karaktären av anläggningarna talar dock för att möjligheten finns.

En genomgång av de historiska kartorna visar att det finns en äldre karta över Sjöåkra. Det är en åkeravmätning från 1646. När den kartan rektifieras kan man utläsa att området med de förhistoriska anläggningar bestod av åker när kartan upprättades. Det gick också en väg i södra delen av området mot ravinen.

Fynd

Det fyndmaterial som påträffades var av recent karaktär, ställvis fanns det också plogspår ned i steril mark.

Åtgärdsförslag

Ytan mellan husen och branten mot Vättern där koncentrationen av boplatssanläggningar påträffades bör innan ytan exploateras gå vidare till en förundersökning. Detta för att avgränsa och karaktärisera fornlämningen.

Jönköpings läns museum har samrått med Länsstyrelsen om åtgärdsförslaget.

Referens: Akt nr E8-27:e2:18-20. Peter Jonsson Duker 1646. Lantmäteristyrelsens arkiv.

Administrativa uppgifter

IDENTIFIERINGSUPPGIFTER

Dnr: 76/2014	Dnr enl Lst beslut: 431-1740-2014	Rapport: 2014:24
Landskap: Småland	Län: Jönköping	Kommun: Jönköping
Socken: Bankeryd	Trakt/kvarter/fastighet: Sjöåkra 1:23	
Ekonomisk karta: 64E 1eS	Fornl nr:	Stad:
N: 6414354	E: 448911	Nivå – lägsta: 100 möh -högsta: 105 möh

UNDERSÖKNINGENS ART OCH OMFATTNING

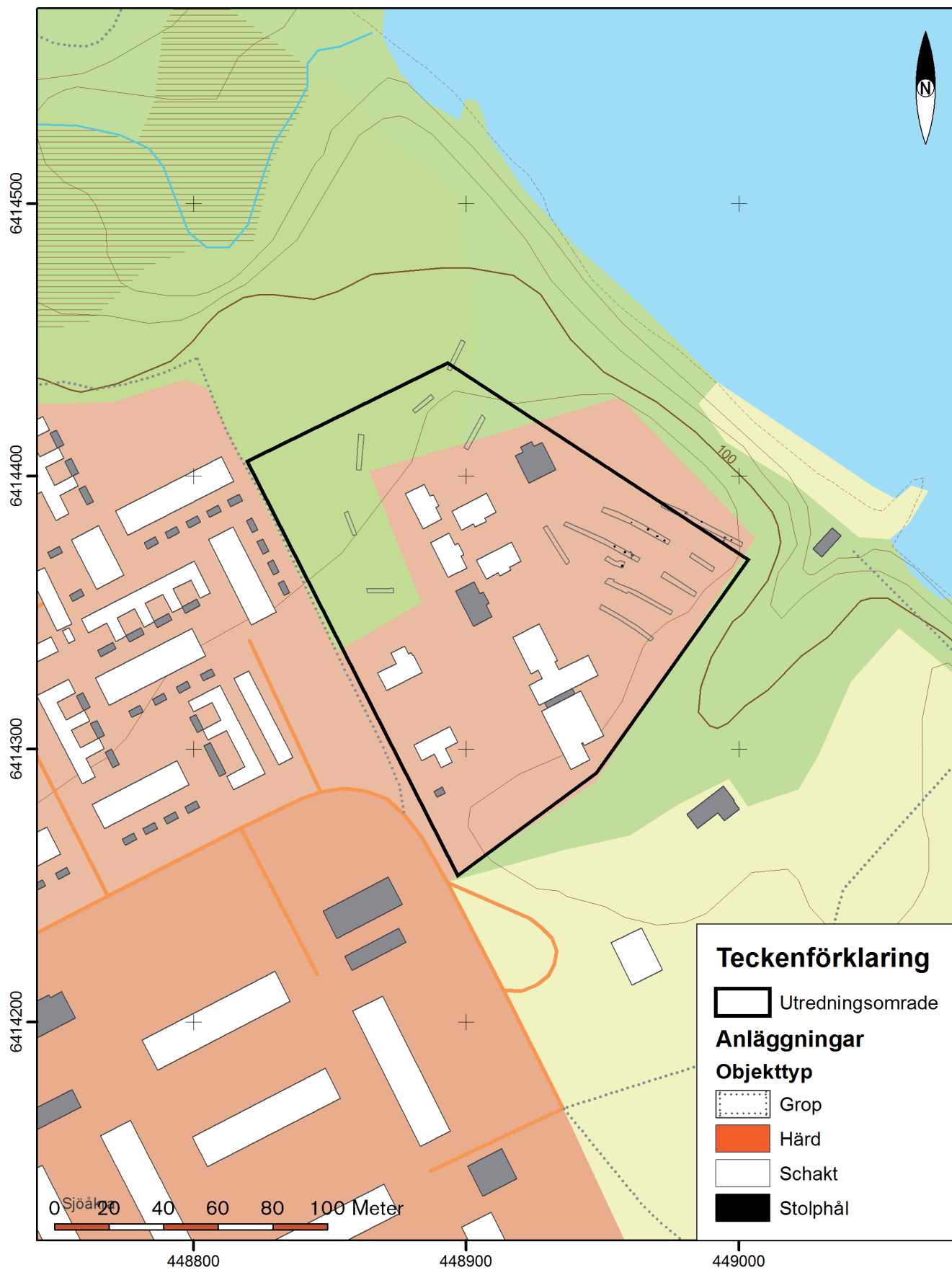
Typ av exploatering: Husbyggnation				
Typ av undersökning: Särskild arkeologisk utredning, etapp 1+2				
Uppdragsgivare: Trivselhus			Ansvarig institution: Jönköpings läns museum	
Fältarbetsledare: Anna Ödeén			Fältarbete from 2014-05-13 tom 2014-05-14	
Antal arbetsdagar i fält: 2				
Undersökningens omfattning	Utredd yta/m²	Schaktad yta/m²	Schakt/löpm	Volym/m³
			250	

UNDERSÖKNINGSOBJEKT OCH UNDERSÖKNINGSRESULTAT

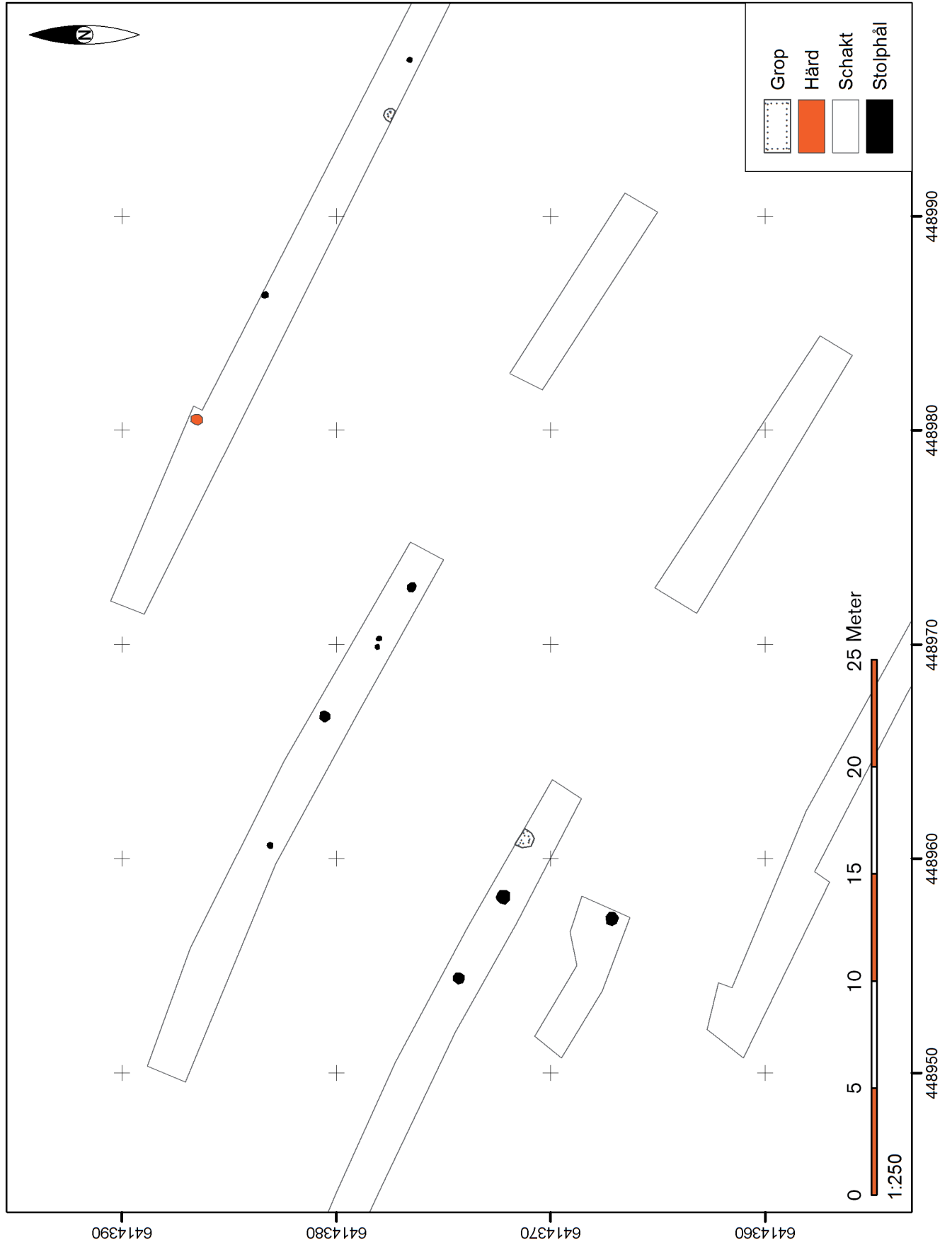
Uppgifter ur RAÄ:s fornl.reg	Sammansatta lämningar:	
Lämningar:		
Undersökningsresultat	Sammansatta lämningar: Boplatssområde	
Anläggningar: Stolphål, 10 st; Boplatsgrop, 2 st; Hård, rund, okänd, 1 st;		
Totalt antal undersökta	-gravar: 0	-boplatskonstruktioner: 0
Datering: Odaterad		

Utdrag ur digitala ekonomiska kartan skala 1:10 000.

Översikt utredningsområdet. Skala 1:2 000.

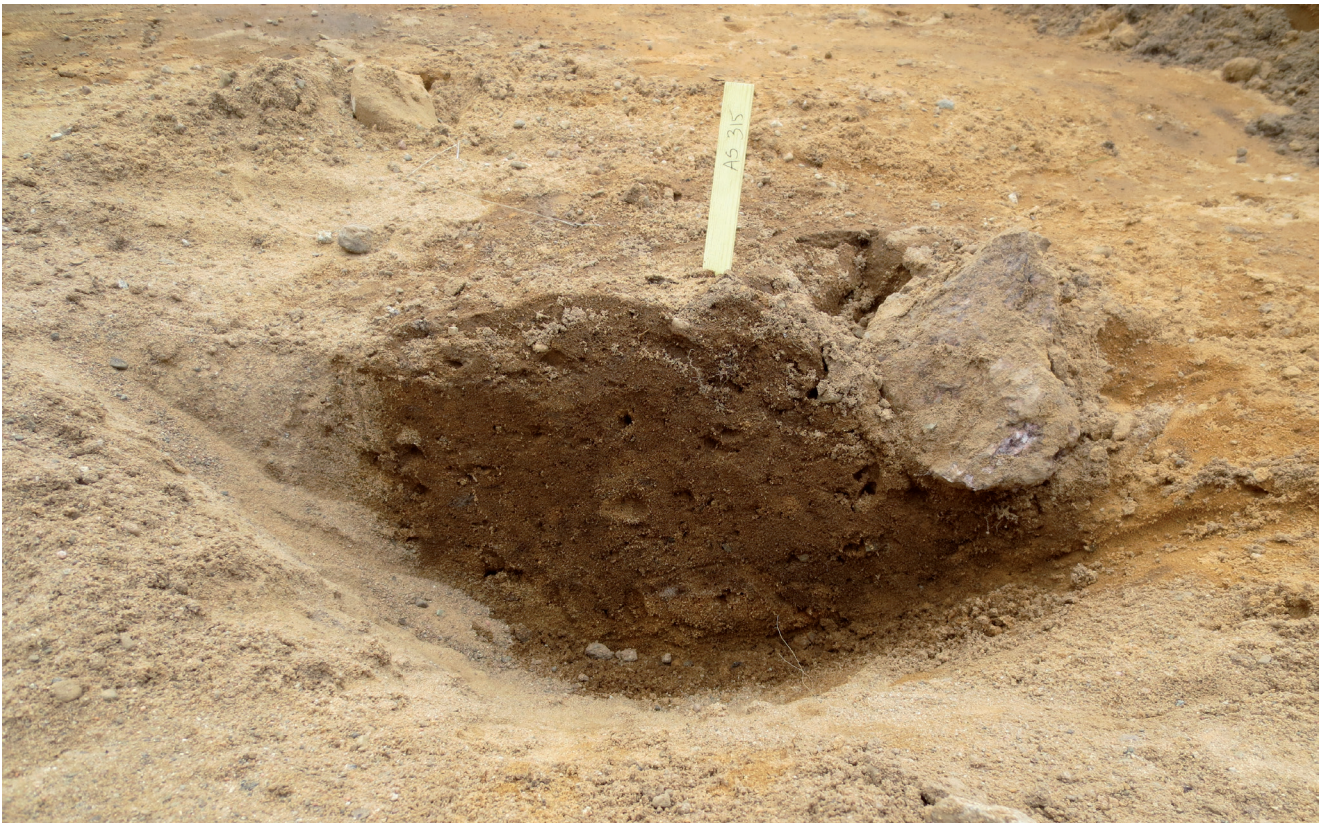

Den geometriska avmätningen från 1646 (E8-27:e2:18-20) med utredningens område och schakt markerade.

Den övre bilden visar utredningsområdets sydvästra delar. Foto från sydväst. Den nedre bilden visar den öppna sökschaktade ytan. Foto från sydväst.

Den övre bilden visar den öppna sökschaktade ytan. Foto från sydöst. Den nedre bilden visar ett av de snittade stolphålen A315. Detta var stenscott.

På en plåtå mellan två raviner och med milsvid utsikt över Vättern har vi funnit spåren efter en förhistorisk boplats. Gropar och stolphål som idag syns som mörkfärgningar i marken vittnar om att människor har verkat här.

